

2009. április 2., csütörtök

Az uniós polgárság problémái és lehetőségei

P6_TA(2009)0204

Az Európai Parlament 2009. április 2-i állásfoglalása az európai polgársággal kapcsolatos problémákról és lehetőségekről (2008/2234(INI))

(2010/C 137 E/03)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára, és különösen annak V. címére (A polgárok jogai),
  - tekintettel a Bizottság „Az uniós polgárságról szóló ötödik jelentés (2004. május 1. – 2007. június 30.)” szülő, 2008. február 15-i jelentésére (COM(2008)0085),
  - tekintettel az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ (a szabad mozgásról szóló irányelv),
  - tekintettel a Régiók Bizottságának „A polgárok jogai: az alapvető jogok és az európai polgárságból fakadó jogok előmozdítása” című, 2008. október 9-i saját kezdeményezésű véleményére ⁽²⁾,
  - tekintettel eljárási szabályzata 45. cikkére, valamint 112. cikkének (2) bekezdésére,
  - tekintettel az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság jelentésére, valamint a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság, a Jogi Bizottság, az Alkotmányügyi Bizottság és a Nőjogi és Esélyegyenlőségi Bizottság véleményére (A6-0182/2009),
- A. mivel a közös piac és a gazdasági integráció már közel van a teljes megvalósításhoz, ugyanakkor az uniós polgárság jogi alapja még mindig csak a kidolgozási szakaszban van,
- B. mivel az EK-Szerződés Maastrichti Szerződés által bevezetett 17. cikke értelmében „Uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára”, amely elvet az Amszterdami Szerződés továbbfejlesztett, mivel kimondja, hogy „Az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot”,
- C. mivel következképpen az uniós polgárság a tagállami állampolgárság kiegészítése, és ebből adódóan annak megadását saját, tagállamok szerint eltérő jogszabályaik alapján az egyes tagállamok szabályozzák,
- D. mivel az uniós polgár identitása kizárólag a nemzeti identitáson alapulhat, és mivel fel kell hívni a Bizottság figyelmét arra, hogy a súlyos szegénységben élő emberek és az alacsony iskolázottságú emberek – köztük a romák – nem rendelkeznek hozzáféréssel olyan mennyiségű információhoz, amely ösztönözhetné európai tudatosságukat; mivel az európai társadalmakból való egyre fokozódó kirekesztettségük csökkenti mind állampolgárságuk, mind pedig uniós polgárságuk értékét,
- E. mivel ugyanakkor – nem érintve az egyes tagállamok hatáskörét az állampolgárság megszerzése és elvesztése módjának meghatározásában – az 1999. október 15–16-i tamperei Európai Tanács jóváhagyta azt „a célt, hogy a huzamos ideig jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok számára lehetőséget kell adni a tartózkodási helyük szerinti tagállam állampolgárságának megszerzésére”,

⁽¹⁾ HL L 158., 2004.4.30., 77. o.

⁽²⁾ HL C 325., 2008.12.19., 76. o.

2009. április 2., csütörtök

- F. mivel minden uniós polgár választójoggal rendelkezik és választható a helyi és az európai parlamenti választásokon a lakóhelye szerinti tagállamban, az adott tagállamnak a polgáraival azonos feltételek mellett,
- G. mivel a lakóhely szerinti tagállamban rendezett helyi választásokon az aktív és passzív választójog biztosítása nélkülözhetetlen az adott tagállamhoz való tényleges kötődés kialakításához,
- H. mivel néhány tagállamban az EK-Szerződés 19. cikke alapján az uniós polgárokra a helyi és európai választások tekintetében ruházott aktív és passzív választójogot jelenleg alássa az a tény, hogy azok az uniós polgárok, akik egy másik tagállam állampolgárai, nem jogosultak politikai párttagságra abban az országban, ahol e joggal élni kívánnának,
- I. mivel a Parlament Petíciós Bizottságához és az európai ombudsmanhoz történő folyamodás az európai polgárok számára rendelkezésre álló fontos nem igazságügyi jogorvoslati eszköz,
- J. mivel az Európai Unió bővítését követően nagymértékben megnőtt a származási tagállamukon kívül lakóhellyel rendelkező uniós polgárok száma,
- K. mivel az EK-Szerződés 20. cikke – noha az sajnálatos módon arra a helyzetre korlátozódik, amikor egy tagállam állampolgára olyan harmadik ország területén tartózkodik, ahol a tagállam nem rendelkezik képvisellel – minden uniós polgárt feljogosít bármely, az adott harmadik tagállamban megfelelő képvisellel rendelkező tagállam diplomáciai vagy konzuli védelmére; mivel ez a jog nem gyakorolható megfelelően a konzuli hatóságok által követendő, egyértelmű és kötelező gyakorlati szabályok és eljárások hiányában,
- L. mivel – jóllehet az EK-Szerződésnek ugyanaz a 20. cikke kötelezi a tagállamokat arra, hogy kialakítsák „egymás között a szükséges szabályokat” és megkezdjék „az ilyen védelem biztosításához szükséges nemzetközi tárgyalásokat” – tény, hogy eddig csak egyetlen kötelező jogi aktust fogadtak el, nevezetesen a 95/553/EK határozatot ⁽¹⁾, amely 2002-ben lépett hatályba és mindössze egyetlen oldalból áll, és amely teljes mértékben elmulasztja egy olyan teljes jogú rendszer létrehozását, amely segítséget nyújtana a külföldön válsághelyzetbe került uniós polgároknak, valamint enyhíti szenvedéseiket,
- M. mivel különösen válsághelyzetben és az egyén szenvedése esetén, az Európai Unió területén kívül, megkülönböztetés nélkül és valamennyi tagállam által valamennyi uniós polgár számára biztosított hatékony konzuli és diplomáciai védelem jelentősen hozzájárulna ahhoz, hogy e polgárok értékeljék annak előnyeit, hogy az Európai Unió részesei,

1. üdvözli azt a tényt, hogy a Lisszaboni Szerződés értelmében egymillió, különböző tagállamokból származó uniós polgár közösen felkérheti a Bizottságot jogalkotási javaslatok előterjesztésére, és úgy véli, hogy ez a jog az európaiak körében jelentős mértékben növelni fogja az uniós polgársággal kapcsolatos tudatosságot; emlékeztet arra, hogy az átláthatóságot és a demokratikus részvételt az EU és a tagállamok, a regionális és helyi intézmények, a szociális partnerek és a civil társadalom közötti partnerség különféle formái révén kell megvalósítani; felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki a „polgári kezdeményezés” végrehajtására irányuló, átlátható és könnyen érthető eljárásokat, annak érdekében, hogy az uniós polgárok – már rögtön a Lisszaboni Szerződés hatálybalépése után – valóban kezdeményezhessenek jogszabályokat; és bár reméli, hogy erre nem lesz szükség, hangsúlyozza, hogy a Bizottság ezt a kezdeményezési jogot beépítheti politikáiba, függetlenül a Szerződés végső státuszától;

2. megállapítja, hogy az uniós polgárok szabad mozgáshoz és a tagállamok területén való szabad tartózkodáshoz való joga nem választható el az Európai Unió olyan más jogaitól és alapelveitől, mint a munkavállalók szabad mozgása és a szolgáltatásnyújtás szabadsága; ennélfogva felszólítja a tagállamokat, hogy a csatlakozási szerződések értelmében létrehozott, még meglévő akadályait számolják fel annak érdekében, hogy minden polgár számára lehetővé váljon valamennyi joguk gyakorlása;

⁽¹⁾ A tagállamok kormányainak az 1995. december 19-i Európai Tanács keretében összeült képviselői által elfogadott, az Európai Unió polgárainak diplomáciai és konzuli képviselvek általi védelméről szóló határozat. (HL L 314.,1995.12. 28., 73. o.).

2009. április 2., csütörtök

3. ajánlja, hogy a szabad mozgás, a megkülönböztetésmentesség és a polgárok jogainak a Szerződésben foglalt alapelvei fényében a Bizottság továbbra is ragadjon meg minden rendelkezésre álló eszközt az új tagállamokat érintő, még fennmaradó átmeneti rendelkezések mielőbbi feloldása érdekében;
4. aggasztónak találja a jelenlegi irányelvek – különösen a szabad mozgásról szóló irányelv – gyenge végrehajtását, amely sok problémát okoz a szabad mozgáshoz való jog és az uniós polgárok egyéb jogainak érvényesítésében, ezért felszólítja az összes felet a közösségi vívmányok helyes és teljes mértékű átültetésére és végrehajtására;
5. felhívja a Bizottságot annak feltérképezésére, hogy mi akadályozza az uniós polgárokat abban, hogy teljes mértékben és akadálytalanul éljenek a személyek szabad mozgásának lehetőségével és az uniós polgárokra vonatkozó egyéb előnyökkel, valamint kéri a Bizottságot, hogy az eredményeket eredménytábla formájában összegezze, az ilyen jellegű akadályok alapos és hatékony kezelésének biztosítása érdekében;
6. a 213. Eurobarométer gyorsfelmérés (2007. évi Eurobarométer felmérés) eredményének fényében – amely szerint a résztvevőknek csupán 31 %-a tartja magát jól tájékozottnak az öt uniós polgárként megillető jogokkal kapcsolatban – úgy véli, hogy sürgősen hatékony megközelítést kell elfogadni a tájékoztatás és a kommunikáció vonatkozásában, annak érdekében, hogy az Unió polgárai jobban megismerjék jogaikat és kötelezettségeiket, valamint segítséget kaphassanak az európai uniós döntéshozatalban való aktív szerepvállalásukhoz, ily módon lehetővé téve a részvételi demokrácia tényleges gyakorlását;
7. sajnálattal veszi tudomásul, hogy az uniós polgárságról szóló ötödik jelentés nem tartalmaz konkrét javaslatokat a polgárok jogainak gyakorlására, valamint arra vonatkozóan, hogy a tagállamok kötelesek e jogokat a gyakorlatban megvédeni; kéri, hogy a hatodik jelentés legyen proaktívabb e tekintetben;
8. csalódottságának ad hangot amiatt, hogy a Bizottság nem konzultált a civil társadalommal az ötödik jelentés előkészítésekor, és elvárja, hogy a hatodik jelentés előkészítésének részeként – a Bizottság kötelezettségvállalásának megfelelően – kerüljön sor ilyen jellegű konzultációra;
9. felszólítja a Bizottságot az „Európa a polgárokért” program felülvizsgálatára, hogy ezáltal javítsák a kommunikációt az átlagos uniós polgárral és biztosítsák az információk széles körű terjesztését; megjegyzi, hogy bár fontos a brüsszeli agytrösztök és kutatóintézetek strukturális támogatása, az ilyen szervezetek keveset tesznek az egyének tájékoztatása érdekében, hacsak nem azokról van szó, akik már egyébként is tájékozottak; felszólítja a Bizottságot, hogy finanszírozását irányítsa át a nem brüsszeli székhelyű regionális és helyi civil társadalmi szervezetekre, valamint a szociális partnerekre, és a jövőben vezessen be a nagy sikerű „Cselekvő ifjúság (2007–2013)” programhoz hasonló programokat, hogy ezáltal segítsék a helyi és a regionális kormányzati hatóságokat, hogy megismertessék lakosaikat az uniós polgársággal kapcsolatos jogokkal; mivel a többnyelvűsége irányuló javaslatok nem korlátozódhatnak a főbb hivatalos/tagállami nyelvekre, felszólítja a tagállamokat, hogy a regionális és kisebbségi nyelveken is terjesszenek információkat az uniós polgárságról;
10. többek között annak ismeretében, hogy milyen alacsony azon, a sajátjuktól eltérő tagállamban tartózkodó uniós polgárok száma, akik lakóhelyükön akár az európai, akár a helyi választásokon aktív és passzív választójogukat gyakorolják, valamint azon gyakorlati akadályok ismeretében, amelyekkel a potenciális szavazók túl gyakran szembesülnek e jogok gyakorlása során, azon a véleményen van, hogy a 2009. évi európai választásokat lehetőségnek kell tekinteni egy, az uniós polgárok uniós identitásának kialakítására és jogaikkal kapcsolatos tudatosságuk növelésére irányuló, páneurópai cselekvési terv elkészítésére és alkalmazására;
11. kéri, hogy az európai integráció érdekében a nők fokozottabban vegyenek részt a politikai életben és a döntéshozatali folyamatokban; e célból szükségesnek tartja a nőket célzó egyértelműbb figyelemfelkeltő kampányok szervezését, amelyek célja, hogy teljes körűen gyakorolhassák az őket uniós polgárként megillető jogokat, valamint aktívabb szerepet vállaljanak a politikai csoportosulásokban, a politikai életben és a tartózkodási helyük szerinti tagállam helyi hatóságainak tevékenységében;
12. rámutat arra, hogy jobb és hatékonyabb tájékoztató kampányokat kell indítani, amelyek népszerűsítik az uniós polgársággal kapcsolatos jogokat a fiatalok körében, mint például az iskolákban és egyetemeken egy „polgársági program” létrehozásával, azzal a céllal, hogy felkészítsék a fiatalabb generációt az aktív polgárságra;
13. úgy véli, hogy a tagállamoknak integrálniuk kell az európai dimenziót az általános iskolák és középiskolák oktatási programjaiba;
14. felszólítja az egyetemeket, hogy a rendelkezésükre álló minden pénzügyi eszközzel növeljék azon hallgatók számát, akik az Erasmus program keretében csereprogramokban vesznek részt;

2009. április 2., csütörtök

15. felszólítja a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot további egységes szerkezetbe foglalt és egyértelműsített irányelvekre, amelyek javítják az uniós polgárok szabad mozgáshoz való jogának és más jogainak érvényesítését, ideértve a szakmai mobilitás területét, a nyugdíjak és a szociális jogok hordozhatóságát és a diplomák és szakképesítések kölcsönös elismerését is;
16. rámutat, hogy az Európai Unió területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jog teljes körű gyakorlása csak akkor válik lehetővé, ha a többi intézkedés mellett bevezetik a szakmai képzések hatékony elfogadásának rendszerét is; ezért sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy adott hatáskörükön belül eljárva fokozottabban tegyék lehetővé az egyik tagállamban szakmai képzést szerzett uniós polgárok számára ugyanazon szakma gyakorlását a többi tagállamban, valamint hogy az adott ország állampolgáira vonatkozó azonos feltételek mellett gyakorolhassák a szóban forgó szakmát;
17. felszólítja a tagállamokat, hogy vizsgálják felül állampolgársági jogszabályaikat, és tárják fel a lehetőségeket arra vonatkozóan, hogyan lehet megkönnyíteni az állampolgársággal nem rendelkezők számára az állampolgárság megszerzését és a teljes körű jogok gyakorlását, így módon pedig az állampolgárok és az állampolgársággal nem rendelkezők közötti megkülönböztetésen való felülemelkedést, különösen az uniós polgárok tekintetében;
18. kívánatosnak tartja a különböző tagállamokban működő honosítási rendszerekkel kapcsolatos tapasztalatcseré ösztönzését – ugyanakkor nem érintve az egyes tagállamoknak az állampolgárság megszerzése és elvesztése módjának meghatározása tekintetében meglévő hatáskörét –, annak érdekében, hogy nagyobb összhang alakuljon ki az uniós polgárság megszerzésére vonatkozó feltételek és eljárások között, így módon csökkentve az eltérő jogrendekből adódó megkülönböztetést;
19. úgy véli, hogy a tagállamokban állandó lakhellyel rendelkező hontalan személyek kivételes helyzetben vannak az Európai Unióban; aggasztónak véli, hogy egyes tagállamok indokolatlan igényeket támasztanak velük szemben, vagy olyan elvárásokat, amelyek szigorúan véve nem lennének szükségesek az állampolgárság megszerzéséhez; e tekintetben felszólítja ezeket a tagállamokat, hogy módszeresen dolgozzanak ki a nemzetközi szervezetek ajánlásain alapuló, méltányos megoldásokat; úgy véli, hogy a tagállamokban állandó jelleggel tartózkodó hontalanoknak a helyi választásokon aktív választójoggal kell rendelkezniük;
20. emlékezteti a tagállamokat, helyi hatóságokat és bevándorlókat, hogy az Európai Unióban a bevándorlókkal kapcsolatos integrációs politikára vonatkozó, közös tanácsi alapelveket (14615/04) egyenlően kell alkalmazni;
21. úgy véli, hogy a bevándorlók integrációja alapvető előfeltétele annak, hogy a tartózkodási hely szerinti államban gyakorolni tudják jogaikat; ezért felkéri a tagállamokat, hogy gyorsan és teljes körűen hajtsák végre „A harmadik országok állampolgárainak az Európai Unióban történő beilleszkedése keretrendszerének közös programjáról” című, 2005. szeptember 1-i bizottsági közleményben (COM(2005)0389) foglalt ajánlásokat;
22. úgy véli, hogy az EU-nak és a tagállamoknak közös felelőssége a romák uniós polgárokként történő integrációjának előmozdítása, azzal a céllal, hogy lehetővé váljon a romák számára az EU által jogaik előmozdítására és közösségeik integrációjára irányuló valamennyi kezdeményezés tekintetében biztosított ösztönzők – akár az oktatás, akár a foglalkoztatás, akár a polgári részvétel területén – nyújtotta előnyök teljes körű kihasználása;
23. rámutat, hogy az uniós polgárság – a jogok mellett – kötelezettségeket is von magával; különösen felhívja a figyelmet arra a kötelességre, amely szerint be kell tartani annak az államnak a jogát, ahol az érintett uniós polgár lakóhellyel rendelkezik, és tiszteletben kell tartani más népek kultúráját;
24. hangsúlyozza, hogy a nyelvi vagy kommunikációs készségekből adódó problémák nem adhatnak alapot szociális jogok megtagadására, amelyekhez az egyéneknek egy tagállam lakosaként joguk lehet, ideértve a nemzeti vagy helyi hatóságok által nyújtott szociális ellátásokhoz való jogot is;
25. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja ki a nemzeti gyermekjóléti szolgálatok szerepét és működési módját annak érdekében, hogy az uniós polgárok számára biztosítsák az esélyegyenlőség és a megkülönböztetésmentesség elvének tiszteletben tartását; hangsúlyozza, hogy a szülőknek meg kell engedni, hogy gyermekükkel anyanyelvükön beszéljenek, és állampolgárság vagy anyanyelv alapján nem tagadhatják meg a szülőtől, hogy gyermekükkel találkozzanak;
26. ismételt felszólítja a tagállamokat az uniós polgárok azon jogának tiszteletben tartására, hogy érvényes nemzeti személyazonosító kártyával vagy érvényes útlevelel az EU-n belül szabadon utazhassanak, és az ilyen mozgást ne korlátozzák biztonsági vagy más okokból, különösen a légi és a tengeri közlekedés terén;

2009. április 2., csütörtök

27. felszólítja a tagállamokat és a helyi hatóságokat további intézkedések megtételére az uniós polgárok tagállamok közötti mozgásának elősegítése érdekében, különös tekintettel az olyan gyakorlati kérdésekre, mint amilyen például a tartózkodással kapcsolatos dokumentumok és a munkavállalási engedélyek kiállítása, valamint a járművek regisztrációjának áthelyezése, a más tagállamban kibocsátott személyes és járműre vonatkozó biztosítási kötvények elismerése, az egészségügyi dokumentáció áthelyezése, az egészségügyi költségek visszatérítésére vonatkozó egyértelmű szabályok, amelyek az uniós szintű harmonizációs törekvések ellenére igen gyakran nem működnek megfelelően; és felszólítja a Bizottságot, hogy gyűjtsön össze minden lényeges információt, és azt bocsássa az uniós polgárok rendelkezésére;

28. azt ajánlja, hogy hozzák létre az európai igazságszolgáltatási térséget annak érdekében, hogy az állampolgárságnak a személyes és családi élethez kapcsolódó, határokon átnyúló aspektusait eredményesen meg tudják védeni a nemzetközi magánjog terén meglévő közös szabályok révén; ezért sürgeti a Bizottságot, hogy dolgozzon ki következetes megközelítést és nyújtsa be a szükséges jogalkotási javaslatokat;

29. felszólítja a Bizottságot, hogy bocsásson rendelkezésre finanszírozást annak érdekében, az EU-n belüli migránsokkal foglalkozó, tagállami helyi és regionális köztisztviselők számára képzést biztosítsanak, amelynek keretében alapszinten megismertetnék őket a munkájukhoz kapcsolódó területekre vonatkozó közösségi joggal, továbbá segítsék a hatóságokat a nemzeti és a közösségi jog közötti lehetséges különbségekkel és ellentétekkel kapcsolatos kérdések megválaszolásában; e tekintetben üdvözlő a Bizottság által működtetett internetes SOLVIT problémamegoldó hálózatot, és felszólít annak további megerősítésére és népszerűsítésére; reméli, hogy a tagállamok a pénzügyi források mellett az emberi erőforrások növelésével is hozzájárulnak majd a SOLVIT központok megerősítéséhez; sürgeti, hogy a helyi és regionális hatóságok és tagállamok működjenek együtt a legjobb gyakorlatok cseréje és a leghatékonyabb megoldások megtalálása terén az EU-n belüli migránsok helyzetének kezelésére;

30. úgy véli, hogy a Europe Directet jobban meg kell ismertetni a polgárokkal, és azt ajánlja, hogy a Bizottság e célból koordináljon uniós szintű médiakampányt; felhívja a Bizottságot, hogy kísérje figyelemmel a Europe Directhez és a SOLVIT-hoz kapcsolódó weboldalakat, és a hivatkozott weboldalakon található lényeges információkra és kapcsolatokra összpontosítson;

31. felkéri a Bizottságot, hogy dolgozza ki a fogyasztói jogok európai chartáját, hogy ez által biztosítsa az információkhoz való könnyű hozzáférést a polgárok számára leggyakoribb problémáik tekintetében;

32. üdvözlő az állampolgárok és a vállalkozások számára nyújtott, az egységes piaccal kapcsolatos segítségnyújtási szolgáltatások integrált megközelítésére irányuló bizottsági cselekvési tervet (SEC(2008)1882), amely a kapcsolattartó pontok szétszóró elhelyezkedését kívánja elkerülni, továbbá – amint ezt a szolgáltatási irányelv⁽¹⁾ is hangsúlyozza – a szolgáltatások és áruk egyablakos ügyintézési pontjainak létrehozására ösztönöz minden tagállamban;

33. emlékezteti a tagállamokat és a helyi hatóságokat, hogy az uniós polgárság fogalma magában foglalja a valamennyi uniós polgárra, és nem csak egyes tagállamok polgáira érvényes megkülönböztetésmentesség elvét; sürgeti a Bizottságot, hogy mélyítse tovább az EU-n belüli migránsok helyzetének vizsgálatát, és tegyen megfelelő intézkedést annak biztosítására, hogy ezek az emberek valóban érvényesíthessék az őket uniós polgárokként illető jogait;

34. rámutat, hogy a szabad mozgáshoz való jog az uniós polgárság egyik alappillére, ezért komolyan aggódik amiatt, hogy mindeddig egyetlen tagállam sem ültette át megfelelően és teljes körűen a szabad mozgásról szóló irányelvet;

35. üdvözlő a Bizottság arra irányuló kezdeményezését, hogy támogassa a szabad mozgásról szóló irányelvben megállapított új szabályok megismertetését, ideértve az „Útmutató a 2004/38/EK irányelv leghatékonyabb alkalmazásához” című dokumentum kiadását, de sajnálattal tölti el az a tény, hogy a 19 nyelven közzétett útmutató esetében a 16 ezres példányszám igen csekély az Unió lakosainak számához képest; felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy ezt az információt széles körben tegyék elérhetővé a helyi és a regionális hatóságok számára, amelyek számos polgár számára az elsődleges információforrásnak számítanak, és mivel legtöbbször helyi szinten jelentkezik az uniós polgárok jogaival kapcsolatos probléma vagy sérelem;

36. hangsúlyozza, hogy a szabad mozgáshoz és letelepedéshez való jognak – amely teljes egészében az európai polgárságból fakad – óriási hatása van a családi életre, illetve a nők tanulmányokkal és szakmákkal kapcsolatos választásaira; ezért felkéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a nők e téren felmerülő különleges igényeit;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2006/123/EK irányelve (2006. december 12.) a belső piaci szolgáltatásokról (HL L 376., 2006.12.27., 36. o.).

2009. április 2., csütörtök

37. emlékeztet a szabad mozgásról szóló irányelv rendelkezéseire, amelyek biztosítják az uniós polgárok számára a más tagállamban való tartózkodás jogát, amennyiben ez nem jelent terhet az érintett tagállam szociális biztonsági rendszerére; megállapítja azonban, hogy a tagállamoknak meg kell felelniük az Európai Bíróság azon határozatainak ⁽¹⁾, amelyek – az irányelv alkalmazásában – értelmezik az „elegendő forrás” kifejezés jelentését;

38. felkéri a Bizottságot annak alapos vizsgálatára, hogy az egyes tagállamokban hatályos törvények és gyakorlatok nem sértik-e az Unió polgáira a Szerződés és a szabad mozgásról szóló irányelv értelmében ruházott jogokat, különös tekintettel az „elegendő forrás”, „indokolatlan teher a fogadó tagállam szociális biztonsági rendszere számára”, „súlyos közrendi és közbiztonsági okok” és „kényszerítő közbiztonsági okok” fogalmával kapcsolatban; továbbá felhívja a Bizottságot, hogy győződjön meg afelől, hogy léteznek-e a gyakorlatban is működő eljárási garanciák és jogvédelmi mechanizmusok, valamint fennáll-e annak lehetősége, hogy a bíróságokhoz fellebbezést nyújtsanak be a kiutasítási intézkedésekkel szemben; emlékeztet arra, hogy a szabad mozgáshoz való alapvető jog bármiféle korlátozását szigorúan kell értelmezni;

39. arra kéri a tagállamokat, hogy a szabad mozgáshoz való jog érvényesítése kapcsán ne sújtsa az Unió polgárait és azok családtagjait indokolatlan adminisztratív terhekké, ugyanis azt a szabad mozgásról szóló irányelv nem kifejezetten írja elő, ellentétes a közösségi joggal és olyan szabadság gyakorlását gátolja, amelyet – függetlenül az adminisztratív gyakorlat teljesülésétől – a Szerződés közvetlenül előír; emlékezteti a tagállamokat, hogy az ő feladatuk megkönnyíteni a szabad mozgáshoz való jog gyakorlásához kapcsolódó adminisztratív eljárások lezárását;

40. kéri a tagállamokat, hogy ne fogadjanak el olyan jogszabályokat, amelyek aránytalan vagy megkülönböztető jellegű szankciókat alkalmaznak az Unió polgáiraival szemben, mint például a fogadó tagállam területéről való kiutasítás esetén történő fogva tartás, továbbá annak súlyosbító körülményként való értékelése, hogy egy bűncselekményt elkövető uniós polgár korábban jogszerűtlenül tartózkodott egy másik tagállam területén, vagy az Unió valamely polgárának automatikus kiutasítása egy rá vonatkozó büntetőítelet következtében;

41. határozottan üdvözlöi a Bizottság abbéli szándékát, hogy olyan intézkedésekkel egészíti ki a stockholmi programot, amelyek az uniós polgárok által az EU-ban töltött életük során tapasztalt problémák kezelésére irányulnak; kéri a Bizottságot, hogy ennek keretében javasoljon megfelelő intézkedéseket – beleértve a polgári jog területét is – az egyenlő bánásmód elvének végrehajtására, nemcsak az áruk, a tőke és a szolgáltatások vonatkozásában, hanem az EK-Szerződés 13. cikkében felsorolt megkülönböztetések elkerülésével a személyekkel kapcsolatban is, mivel a mostani helyzet akadályozza a szabad mozgást és ellentétes az egyenlőség és a megkülönböztetésmentesség közös európai értékeivel;

42. fenntartja, hogy a lakóhely szerinti tagállamban rendezett helyi választásokon az aktív és passzív választójog biztosítása nélkülözhetetlen előfeltétele a bevándorlóakra irányuló integrációs politikák hatékonyságának;

43. felszólítja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a saját tagállamától eltérő tagállamban tartózkodó valamennyi uniós polgár számára megadják a helyi és európai választásokon történő szavazáshoz való jogukkal kapcsolatos valamennyi szükséges információt;

44. sajnálja, hogy a saját tagállamuktól eltérő tagállamban tartózkodó uniós polgárok közül csak kevesen vannak olyanok, akik élnek azzal a jogukkal, hogy a lakóhelyükön szavazzanak vagy induljanak az európai parlamenti vagy a helyhatósági választásokon; felhívja a figyelmet azokra a gyakorlati akadályokra, amelyekkel a potenciális szavazók túlságosan gyakran szembesülnek jogaik gyakorlása közben; sürgeti a Bizottságot, a tagállamokat és a helyi hatóságokat, hogy – a közelgő 2009. évi európai választásokra tekintettel – indítsanak hatékony, páneurópai tájékoztató kampányokat az uniós polgárok szavazati jogáról és nyújtsanak gyakorlati tanácsokat e jogok helyi szinten történő gyakorlásával kapcsolatban;

45. felszólítja a tagállamokat, hogy a nemzeti és helyi médiában – többek között a televízióban, rádióban és az interneten – indítsanak az EU hivatalos nyelvein információs kampányokat annak érdekében, hogy tájékoztassák az uniós polgárokat aktív és passzív választójogukról, valamint a nyilvántartásba vételi eljárásokról, amelyeknek a lehető legegyszerűbbeknek kell lenniük;

⁽¹⁾ Több más ügy mellett: a C-424/98. sz. Bizottság kontra Olasz Köztársaság ügy, és a C-184/99. sz. Grzelczyk-ügy.

2009. április 2., csütörtök

46. üdvözlí a Bizottságnak az állampolgárságuktól eltérő tagállamban lakóhellyel rendelkező uniói polgárok aktív és passzív választójogának az európai parlamenti választásokon történő gyakorlására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1993. december 6-i 93/109/EK tanácsi irányelv⁽¹⁾ módosítására irányuló kezdeményezését olyan intézkedések bevezetésével, amelyek csökkentik a jelöltek és a tagállamok terheit;

47. felszólít arra, hogy valamennyi tagállamban végezzék el az európai választási eljárások szükséges reformjait azzal a céllal, hogy ezeket az eljárásokat egymáshoz hasonlóbbá tegyék, és megtalálják az aktív uniói polgárság előmozdításának módjait, valamint felszólít arra, hogy e reformok befejezését követően rendezzenek megfelelő tájékoztató kampányokat;

48. megállapítja, hogy a saját tagállamuktól eltérő tagállamban tartózkodó uniói polgárok tekintetében jelentős eltérések figyelhetők meg, ami a származási országukban rendezett, nemzeti parlamenti választásokon való szavazás jogát illeti; helyteleníti, hogy ebből kifolyólag számos uniói polgár abban a helyzetben találja magát, hogy mind származási országában, mind pedig választott országában megfosztják szavazati jogától; együttműködést sürget a tagállamok között annak érdekében, hogy – megfelelő számú, a teljes területet lefedő szavazóhelység felállítása és a szavazók egyszerűbb regisztrációjának elősegítése révén – a származási tagállamukon kívül tartózkodó szavazók számára is lehetővé váljon, hogy lakóhely szerinti tagállamukban teljes körűen gyakorolhassák szavazati jogukat; továbbá kéri, hogy a tagállamok megfelelő jogi rendelkezések elfogadása révén biztosítsanak választójogot valamennyi uniói polgár számára, akik a nemzeti parlamenti választások idején származási tagállamuktól eltérő tagállamon utaznak át;

49. úgy véli, hogy a politikai pártok európai szintű megalakulása és elterjedése a leghatékonyabb eszköz egy olyan uniói polgár választathatósági jogának támogatásához, aki az állampolgárságuától eltérő tagállamban rendelkezik tartózkodási hellyel; ezért kívánatosnak tartja az európai pártok megerősítését, akár fokozottabb pénzügyi támogatással is;

50. kéri a Bizottságot, a Tanácsot és a tagállamokat, hogy javítsák az EK-Szerződés 19. cikkének tényleges hatékonyságát annak biztosítása révén, hogy valamennyi uniói polgár jogosult legyen politikai párt tagjává válni a tartózkodásának helye szerinti tagállamban;

51. megállapítja, hogy az uniói polgárság azonos jogokat biztosít az Európai Unió valamennyi polgárának, függetlenül attól, hogy lakóhelyük az Unióban vagy harmadik országban található; sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az Unió területén kívül élő európai polgárok helyzetét, és tegyen megfelelő intézkedéseket a polgársághoz kapcsolódó jogaik érvényesítésének biztosítása érdekében;

52. emlékeztet arra, hogy az EK-Szerződés 20. cikke értelmében olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgársága szerinti tagállam nem rendelkezik képvisellel, bármely uniói polgár jogosult bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai, és hangsúlyozza e rendelkezés, mint elvi kérdés fontosságát, amennyiben célja az uniói polgárság külső dimenziójának elismerése;

53. üdvözlí a Bizottság által a „Hatékony diplomáciai és konzuli védelem harmadik országok területén: az Európai Unió hozzájárulása a kérdéshez” című, 2007. december 5-i közleményében (COM(2007)0767) a 2007–2009 közötti időszak tekintetében előterjesztett cselekvési tervet; felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot „Az Európai Unió polgárainak diplomáciai és konzuli védelme harmadik országokban” című, 2006. november 28-i bizottsági zöld könyvben (COM(2006)0712), illetve a Parlament 2007. december 11-i, azonos témára vonatkozó állásfoglalásában⁽²⁾ foglalt ajánlások további végrehajtására;

54. felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy az EK-Szerződés 20. cikkét tüntessék fel nemzeti útleveikben a nemzeti információk mellett, amint arra a Barnier-jelentés és a Tanács 2006. június 15-i következtetései is felszólítottak; felszólítja a Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy az útvelemek kibocsátásáért felelős hivatalokban minden tagállamban rendelkezésre álljon egy olyan brosúra, amely felsorolja ezeket a jogokat és tartalmazza az EK-Szerződés 20. cikkét támogató intézkedések általános ismertetését; kéri, hogy minden olyan egyén kapjon ebből a kiadványból, aki új útlevelet vesz át; felszólítja a Bizottságot, hogy az „Europa” honlapon hozzon létre egy oldalt a konzuli védelemmel kapcsolatos gyakorlati információk közzétételére, valamint a tagállamok utazási tanácsaihoz való hozzáférés elősegítése céljából, amint erre a Bizottság 2007. évi cselekvési tervében felszólítanak;

⁽¹⁾ HL L 329., 1993.12.30., 34. o.

⁽²⁾ HL C 323. E, 2008.12.18., 120. o.

2009. április 2., csütörtök

55. sürgeti a Bizottságot, hogy hozzon létre ingyenes európai telefonszámot, amely az EK-Szerződés 20. cikke mellett szerepelne az útlevelekben, és amely arra szolgálna, hogy vészhelyzet esetén az uniós polgárok anyanyelvükön kaphassanak segítségkéréshez szükséges tájékoztatást a tagállamok konzulátusairól;
56. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot további olyan irányelvek és egyéb intézkedések elfogadására, amelyek erősítik a közösségi vívmányokat a diplomáciai és konzuli védelem terén, és léptessenek érvénybe jogilag kötelező érvényű szabályokat az EK-Szerződés 20. cikkének végrehajtására vonatkozóan;
57. felszólítja az Uniót, hogy tegyen további lépéseket a harmadik országokban tartózkodó polgárainak védelme érdekében – egyebek mellett intézkedjen annak érdekében, hogy uniós polgáron ne hajtsanak végre halálos ítéletet;
58. felszólítja a tagállamokat, hogy megfelelően tegyenek eleget az EK-Szerződés 20. cikkében szereplő kötelezettségnek, és ennélfogva állapítsák meg egymás között a szükséges szabályokat, majd kezdjék meg az uniós polgárok Európai Unión kívüli védelmének biztosításához szükséges nemzetközi tárgyalásokat, különös figyelmet fordítva a harmadik országokban működő konzuli szolgálatok által a vészhelyzet, biztonsági vagy humanitárius válság esetén követendő, kötelező eljárások jóváhagyására;
59. üdvözli, hogy a Tanács a közelmúltban iránymutatást fogadott el jelentős válság idején egy vezető állam kijelöléséről, és felszólít a 20. cikk szélesebb körű értelmezésére, a tagállamok állampolgárai számára ténylegesen nyújtott konzuli és diplomáciai védelmet ⁽¹⁾ illetően;
60. felszólítja a Bizottságot, hogy – az összes tagállam és uniós polgár nevében – folytassa a harmadik országokba történő vízummentes beutazással kapcsolatos tárgyalásokat; felhívja a figyelmet az abban rejlő igazságtalanságra, hogy egyes uniós polgárokra vízumkényszer vonatkozik, míg mások nemzeti vízummentességi programok keretében utazhatnak;
61. úgy véli, hogy a petíció benyújtásához való jog, mint az uniós polgárok alapvető joga, legalább azt kívánná meg a Bizottságtól, hogy megfelelően megindokolja, ha nem követi a Parlament ajánlását;
62. felszólítja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy alakítson ki szorosabb együttműködést a Parlament Petíciós Bizottságával és az európai ombudsmannal, hogy az uniós polgárok hatékonyabban gyakorolhassák jogaikat;
63. üdvözli az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének létrehozását, valamint az „Alapvető jogok és jogérvényesülés” általános program keretében a 2007 és 2013 közötti időszakra vonatkozó „Alapvető jogok és polgárság” egyedi program létrehozásáról szóló, 2007. április 19-i 2007/252/EK tanácsi határozat ⁽²⁾ elfogadását, amelynek célja az alapvető jogok – többek között az uniós polgárságból származó jogok – tiszteletben tartásán alapuló európai társadalom kialakításának előmozdítása;
64. felszólítja a nemzeti parlamenteket, hogy fokozottan vegyenek részt a szabadságon, biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség kialakításában; a nemzeti parlamentek és az uniós intézmények közötti együttműködésnek meg kell könnyítenie a nemzeti jogszabályok és gyakorlatok kiigazítását az uniós jog végrehajtásakor, és fokoznia kell a polgárokkal folytatott kommunikációt, tudatosítva bennük az uniós polgárként élvezett jogálláshoz fűződő jogokat;
65. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

⁽¹⁾ HL C 317., 2008.12.12., 6. o.

⁽²⁾ HL L 110., 2007.4.27., 33. o.